

Hyvä vesilintulaskija!

Luonnontieteellisen keskusmuseon (Luomus) ja Luonnonvarakeskuksen (LUKE) yhteistyössä BirdLife Suomen kanssa toteuttamat vesilintuseurannat alkavat huhtikuun lopulla (31. maastokausi).

Kevät on tänäkin vuonna saapunut "etuajassa" ja siksi on syytä aikaistaa sekä ensimmäistä että toista laskentakertaa perusohjeistuksestamme. Mikäli viimevuotinen laskentasi ajoittui mielestäsi hyvin, kannattaa noudattaa viimevuotista aikataulua. Suosituksemme tämän kevään laskenta-ajankohdiksi:

Etelä- ja Lounais-Suomen rannikkoalue: 1. laskenta 20.4.–26.4., 2. laskenta 4.5.–10.5.

Etelä- ja Keski-Suomen sisämaa-alue: 1. laskenta 27.4.–3.5., 2. laskenta 11.5.–17.5.

Pohjois-Suomen tilanteen ennakoarviointi on hyvin haastava tehtävä. Ohjeellisia suosituksia, 1. laskenta 18.5.–26.5. ja 2. laskenta 30.5.–6.6. tulisi kevään etenemisen ja vesilintujen reviereille asettumisen mukaan tarpeen vaatiessa aikaistaa hieman. Lintuvesillä taviparvien (ensimmäinen laskenta) ja haapanaparvien (toinen laskenta) oleskelu on hyvä merkki siitä, että laskentaa on syytä siirtää muutama päivä myöhemmäksi. Mikäli ensimmäistä laskentaa ei ole mahdollisuus viivästyttää, mutta alueella esiintyy selkeitä taviennakkoja, voi tavin tulkinnat tehdä toisen laskennan perusteella.

Linnut olisi hyvä laskea mahdollisimman samoilta paikoilta ja samoin menetelmin kuin viime vuonna. Uusia paikkojakin voi ottaa mukaan, mikäli näillä kohteilla on tarkoitus toistaa laskentoja tulevina vuosina. Mikäli tunnet muita vesilintulaskennoista kiinnostuneita, olisimme kiitollisia, jos kertoisit heille seurannasta. LUKE on organisoinut myös vesilintujen poikuelaskentoja, jotka tehdään kesä-heinäkuussa samoilla kohteilla kuin parilaskennatkin. Mikäli olet kiinnostunut suorittamaan poikuelaskennat laskenta-alueellasi, voit ladata poikuelaskentojen ohjeet ja lomakkeet osoitteesta:

<http://www.luomus.fi/sites/default/files/poikuelaskentaohjeet.pdf>

Vesilintujen laskentapistet kartalla

Luomuksen linnustonseurannan verkkosivulla on karttanäkymä niistä aktiivisista ja seurannasta pudonneista laskentapistetistä, joiden sijainti tunnetaan. Karttasymbolia klikkaamalla saat näkyviin kohteen nimen ja numeron sekä tiedon viimeisestä laskentavuodesta. Mikäli laskentapisteesi puuttuu kartalta, toivomme sinun toimittavan kohteesi paikkatiedot kevään laskentatulosten mukana. Kartalla näkyvien passiivisten seurantapistetien palauttaminen seurantaan on toivottavaa. Toimitamme tarvittaessa karttatiedon, josta näkyy sekä laskentapistet että laskentasektori.

<http://www.luomus.fi/fi/vesilintulaskenta>

Vesilintulomakkeiden täyttäminen

Tänä vuonna jatketaan sähköisen Excel-pohjaisen ilmoituslomakkeen käyttöä, jolla korvattiin vanha paperinen lomake. Excel-lomakkeen voi käydä lataamassa linnustonseurannan sivuilta. Vanhoja vuoden 2006-mallisia paperilomakkeita otetaan edelleen vastaan. Jokaisesta laskentakohteesta (pistelaskennan sektori tai kiertolaskennan kohde) täytetään oma Excel-tiedosto, jolle mahtuvat molempien laskentakertojen tiedot. Älä tallenna useamman kohteen tietoja saman tiedoston eri sivuille.

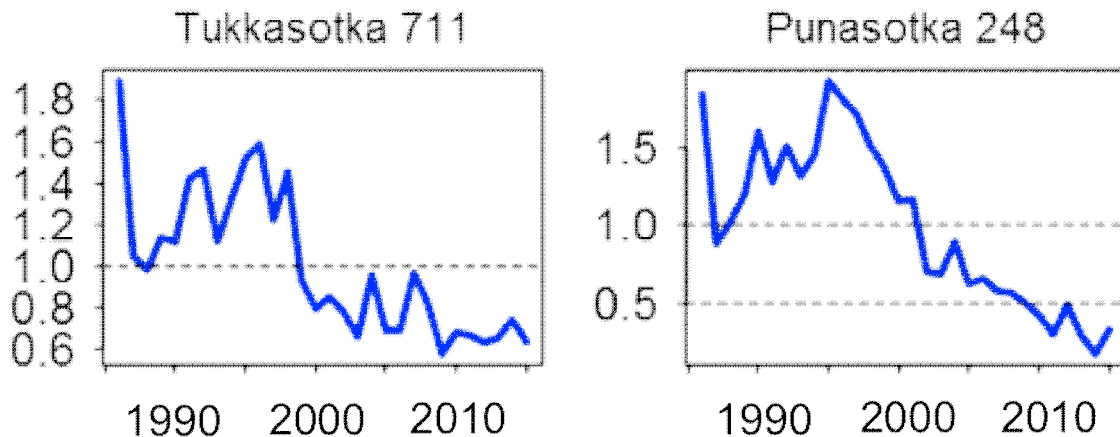
Vanhoista laskentakohteista tulee käyttää samoja tunnisteita (numero ja nimi) kuin aiemmin. Uusille kohteille kannattaa antaa maastokartasta löytyvä paikannimi ja tarvittaessa yksilöllinen lisämääre, esimerkiksi "itäosa", "eteläpää" tai muu vastaava. Linnustonseuranta antaa uusille reiteille numerot, mutta reitin sisäiset paikkojen numerot voit antaa itse.

Laskentaohjeet, lomakkeet ja lomakkeiden täyttöohjeet löytyvät osoitteesta

<http://www.luomus.fi/seurannat/vesilinnut/index.htm>. Muutkin linnustonseurannan ohjeet ja lomakkeet ovat nähtävissä museon verkkosivuilla.

Tukkasotkan ja punasotkan kannankehitys huolestuttava

Sisävesillä ja rehevillä merenlahdilla vesistöjen liiallinen rehevöityminen on osoittautunut merkittäväksi uhanalaisuutta aiheuttavaksi tekijäksi. Tämä on johtanut mm. vesilintujen ravinnon vähenemiseen veden samenenemisen sekä runsastuneiden särkikalakantojen aiheuttaman ravintokilpailun takia. Erityisesti hyvin voimakkaasti taantuneet mustakurkku-uikku, tukkasotka ja punasotka ovat kärsineet pohjaeläinravinnon vähenemisestä. Nämä kolme lajia on arvioitu erittäin uhanalaisiksi (EN) tuoreessa uhanalaisarviossa.

Tukkasotkan ja punasotkan parimäärien suhteellinen muutos (indeksi) vesilintulaskentojen tulosten perusteella 1986–2015. Lajien indeksisarjan keskiarvo on 1. Esim. indeksiluvun ollessa 0,5 on lajin kanta puolet koko jaksolle lasketusta keskimääräisestä kannanokoosta. Luku lajinimen perässä on aineiston keskimääräinen vuotuinen parimäärä.

Palaute laskennoista: vesilintulaskentojen suosio kasvussa

Muutaman paikallisyhdistyksen alueella vesilintulaskentoihin osallistutaan aktiivisesti, mutta osassa maata sorsien asialle ei vielä ole herätty. Laskentakauden 2015 jälkeen Luomukseen toimitettiin tietoja 406 vesilintujen laskentapisteestä (nousua edellisvuodesta 32 %). LUKE:n tiedoista vastaavat pääosin metsästäjät, jotka kokosivat tietoja 433 kohteelta mukaan lukien riistakosteikot sekä pari- että poikuelaskentoina.

Kasvaneesta laskentapaikkojen lukumäärästä huolimatta etenkin harvalukuisten lajien osalta aineisto on edelleen pieni. Tuloksia kevään 2015 laskennoista on koottu LUKE:n sivuille:

<http://www.rkti.fi/riista/pienriista/vesilinnut/>

Tämä kirje on lähetetty myös kaikille niille toissavuoden laskijoille, jotka eivät ole palauttaneet laskentatietojaan viime vuodelta. Otamme vastaan tietoja myös aikaisemmilta vuosilta. Seuranta kannattaa jatkaa, vaikka et viime vuonna olisi laskenut lintuja. Koska useat vesilinnut ovat taantuneet, laskeminen on nyt yhä tärkeämpää! Aineistosta tehdään tilastot valmiiksi metsästyskautta varten jo kesäkuussa, ja siksi pyydämme kaikkia laskijoita palauttamaan lomakkeet heti laskentojen jälkeen.

Hyvää lintukevättä!

Juha Honkala
puh. 029 4128850
linnustonseuranta@luomus.fi

Jukka Rintala
puh. 020 575 1202
jukka.rintala@luke.fi

Tero Toivanen
puh. (09) 4135 3300
tero.toivanen@birdlife.fi